

CENTER FOR VOLDTÆGT SOFRE
AALBORG UNIVERSITETSHOSPITAL
REGION NORDJYLLAND

ÅRSRAPPORT 2023

Udarbejdet af: Psykolog Sofie Jørgensen, psykolog Sofie B. Thyrrestrup, socialrådgiver
Stine Frick og psykolog Katrine Mikkelsen

AALBORG UNIVERSITETSHOSPITAL
– i gode hænder

INDHOLD

1 Indledning.....	3
Centrets tilbud.....	3
Dataindsamling.....	3
Ventetid.....	4
2 Henvendelser i centret.....	5
Nye henvendelser.....	5
Geografisk fordeling af henvendelser.....	6
Henvendelsestidspunkt efter overgreb.....	7
3 Om henvendelserne.....	9
Kønsfordeling.....	9
Aldersfordeling.....	9
Boform.....	10
Beskæftigelse.....	11
Tidligere krænkelser.....	11
Tidligere kontakt med behandlingssystemet.....	12
4 Om overgrebet.....	14
Overgrebets karakter.....	14
Antal gerningspersoner.....	15
Relation til gerningspersonen.....	16
Gerningssted.....	17
Påvirkning af alkohol og/eller stoffer.....	17
Tvang.....	18
Modstand.....	19
5 Politianmeldelse.....	21
Årsager til ikke at anmelde.....	22
6 Pårørendesamtaler.....	23

1 Indledning

Centrets tilbud

Center for voldtægtsofre (CFV) ved Aalborg Universitetshospital i Region Nordjylland tilbyder specialiseret tværfaglig behandling til voldtægtsofre. Det tværfaglige samarbejde foregår mellem læger, psykologer, sygeplejersker og socialrådgiver på tværs af to funktioner, hvoraf den fysiske undersøgelse mm. er placeret i skademodtagelsen med sygeplejerske, læge og retsmedicinere tilknyttet, mens det psykosociale tilbud har psykologer og socialrådgiver tilknyttet. Denne årsrapport tager udgangspunkt i det psykosociale tilbud til voldtægtsofre i Region Nordjylland.

I det psykosociale tilbud ved CFV tilbydes tværfaglig og specialiseret behandling til voldtægtsofre i aldersgruppen fra 15 år, der på et tidspunkt i deres liv har været udsat for voldtægt, voldtægtsforsøg eller lignende. Dette er uafhængigt af, om der er foretaget anmeldelse til politiet eller ej. Tilbuddet er gratis og kræver ingen henvisning. Voldtægtsofret kan således selv henvende sig til centret eller henvises via anden instans, eksempel politi, skadestue, egen læge mv. Personer i aktuelt vedvarende og skadeligt forbrug af alkohol- og /eller stofmisbrug, eller personer som udelukkende har været udsat for overgreb af incestuøs karakter behandles ikke i centret. Ligeledes behandles personer, som udelukkende har været udsat for digitale krænkelser, ikke i centret.

Ved henvendelse til CFVs psykosociale tilbud tilbydes 1-2 udredende forsamtaler ved både akutte henvendelser og senhenvendelser¹, og de varetages af enten psykolog og/eller socialrådgiver, mens den efterfølgende traumebehandling varetages af psykologer. Der tilbydes primært individuelle behandlingsforløb i CFV, men i 2023 er der desuden afsluttet et gruppeforløb for centrets målgruppe påbegyndt i 2022. Derudover tilbydes støttende pårørendesamtaler ved socialrådgiver i CFV, koordinerende indsats mellem ofret, forældre, kommune m.fl., og der udarbejdes underretning til sociale myndigheder vedrørende voldtægtsofre under 18 år. Efter behov tilbydes samarbejde med øvrige instanser, såsom politi, egen læge, kommune, psykiatri m.fl. Der tilbydes desuden råd og vejledning til hospitalets øvrige afdelinger efter forespørgsel samt besvarelse af medie henvendelser indenfor området. Der samarbejdes løbende med landets øvrige centre via en national arbejdsgruppe og landsmøde for centrene. Endeligt tilbydes der genoprettende samtale mellem offer og krænker, og der har været et enkelt af disse mæglingsforløb i 2023.

Dataindsamling

I CFV tager forsamtalen med ofret udgangspunkt i en semistruktureret interviewguide og udvalgt data afkrydses i et skema efter samtalen af behandleren. Det er informationen fra dette afkrydsningsskema, som udgør data til statistikken i denne årsrapport. Statistikken i denne rapport bygger derfor på de voldtægtsofre, som har henvendt sig/er henvist til CFVs psykosociale tilbud i 2023. Der er registreret 181 henvendelser i skemaet i 2023, men heraf er 66 af senhenvenderne først tilbudt forsamtale i 2024 eller 2025 grundet ventetid (jf. tabel 1), og der er derfor ikke registreret uddybende data på disse. Der er desuden mangelfuld registrering på en enkelt akut henvendelse. Det er således data fra de øvrige 114 henvendelser, som denne rapport bygger på, og denne gruppe af henvendelser består mest af

---

¹ Akutte henvendelser defineres for voksne som tilfælde, hvor voldtægten er begået indenfor en måned på henvendelsestidspunktet til CFV, mens senhenvendelser defineres som de tilfælde, hvor voldtægten er begået for mere end en måned siden på henvendelsestidspunktet til CFV. Derudover defineres ofre under 18 år, som akutte, lige meget, hvornår voldtægten er begået.

akutte henvendelser. Derudover har vi et mørketal for mangelfuld registrering og for de ofre, som henvender sig til sekretariatet i centret, men som af forskellige grunde, eks. ventetid, takker nej til en forsamtale, og derfor aldrig ses af en behandler og dermed ikke registreres. Henvendelser til sekretariatet som vurderes udenfor målgruppen registreres heller ikke, men henvises til rette instans.

Ventetid

I nedenstående tabel 1 ses ventetiden for forsamtale i CFV i 2023 for henholdsvis akutte ofre og senhenvendere. Til orientering blev CFV i august 2022 opnormeret med en psykologstilling, hvilket bevirkede et markant fald i ventetiden for senhenvendere fra 15 til 7 måneder, hvorefter ventetiden igen er stødt stigende, hvilket også gør sig gældende i første del af 2023.

Tabel 1 – Ventetid 2023

Dato	Senhenvendere	Akutte
Januar 2023	13 måneder	1-2 uger
April 2023	16 måneder	1-2 uger
Maj 2023	17 måneder	1-2 uger
September 2023	20 måneder	1-2 uger
Oktober 2023	21 måneder	1-2 uger
November 2023	20 måneder	3 uger

2 Henvendelser i centret

Nye henvendelser

I 2023 er der registreret 181 henvendelser til CFV Aalborg, mens der i 2022 blev registreret 185 henvendelser og i 2021 blev registreret 187 henvendelser. Antallet af henvendelser til centret er således relativt stabilt siden 2021. Dette skal ses i lyset af den markante stigning, der skete i antallet af henvendelse med 36,5 procent fra 2020 til 2021.

Af tabel 2 fremgår det desuden, hvor mange underretninger, som er sendt til kommunen efter forsamtalen, men her inkluderes ikke nødvendigvis de underretninger, som sendes senere i behandlingsforløbet eller ved forløbets afslutning. Antallet af underretninger i 2023 må derfor formodes at være højere end 18.

Foruden tilbud til voldtægtsopfrene er der også tilbud om støttende samtaler til pårørende. Dette vil blive behandlet i et senere afsnit.

Tabel 2 – Antal henvendelser i 2023

Klienttype	Antal
Nye henvendelser samlet	181
Akutte henvendelser	104
Senhenvendelser	77
Underretning til kommune	23

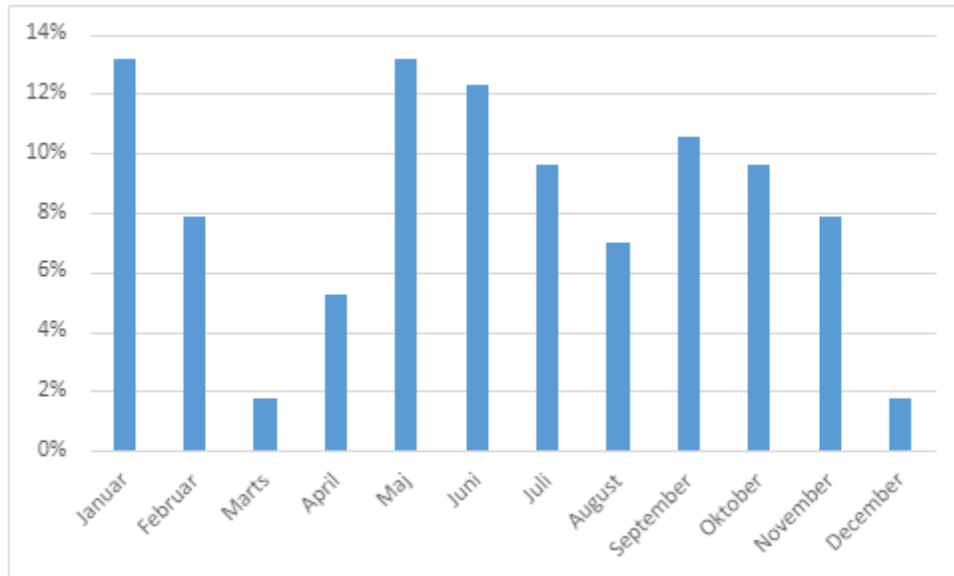
Akutte henvendelser defineres som de henvendelser, som kommer fra voksne indenfor en måned efter overgrebet, mens senhenvendelser defineres, som de henvendelser, som kommer mere end en måned efter overgrebet. Derudover defineres ofre under 18 år, som akutte, lige meget, hvornår voldtægten er begået.

Der har gennemsnitligt været 15,1 nye henvendelser pr. måned i 2023, hvis vi medregner alle henvendelser, dvs. både dem med og uden registreret data. Dette er således relativt stabilt siden 2022 med 15,4 henvendelse pr. måned og 2021 med 15,6 henvendelser pr. måned. Det gennemsnitlige antal henvendelser pr. måned i 2020 var derimod 10,6.

Ud af de 181 henvendelser i 2023 er der ikke registreret data på 67 af henvendelserne. Heraf er 66 senhenvendelser, mens en enkelt er en akut henvendelse. Den manglende data skyldes primært, at ofrene desværre først er tilbudt forsamtale i 2024 eller 2025 grundet ventetid i centret, men kan også skyldes mangelfuld registrering. Det er således endnu uvist, om de fortsætter i behandlingsforløb ved CFV. Det er derfor data fra de øvrige 114 henvendelser, som har været set til forsamtale i 2023, som denne rapport bygger på.

Herunder i figur 1 ses den månedlige fordeling af de 114 henvendelser, som vi har data på, hvilket primært udgøres af akutte henvendelser og få senhenvendelser set i 2023.

Figur 1 – Månedlig fordeling af henvendelser 2023, angivet i procent

Ud af de 114 henvendelser i CFV i 2023 er 70 henvist fra skademodtagelsen, mens 20 har henvendt sig selv. De øvrige er henvist fra anden instans eller pårørende. Se konkretisering og fordeling i tabel 3 nedenfor.

Tabel 3 – Henvisende instans 2023

Henvisende instans	Antal henvendelser
Skademodtagelsen	70
Egen læge	4
Eget initiativ	20
Pårørende	5
Somatisk- eller psykiatri afd.	1
Øvrige CFV	5
Anden	9

Geografisk fordeling af henvendelser

I CFV tilbydes hjælp og støtte til ofre med bopæl i Region Nordjyllands 11 kommuner samt ofre med bopæl i øvrige regioner, hvor det vurderes mest hensigtsmæssigt, at behandlingen foregår i Aalborg pga. efterskoleophold, anbringelse, arbejdsplads eller andet i Region Nordjylland. I nedenstående tabel 4 ses en oversigt over, hvor ofrene havde bopæl ved første forsamtale i CFV i 2023. Ligesom i de foregående år kommer der flest henvendelser fra voldtægtsofre med bopæl i Aalborg Kommune, som er den kommune med højst befolkningstal i regionen.

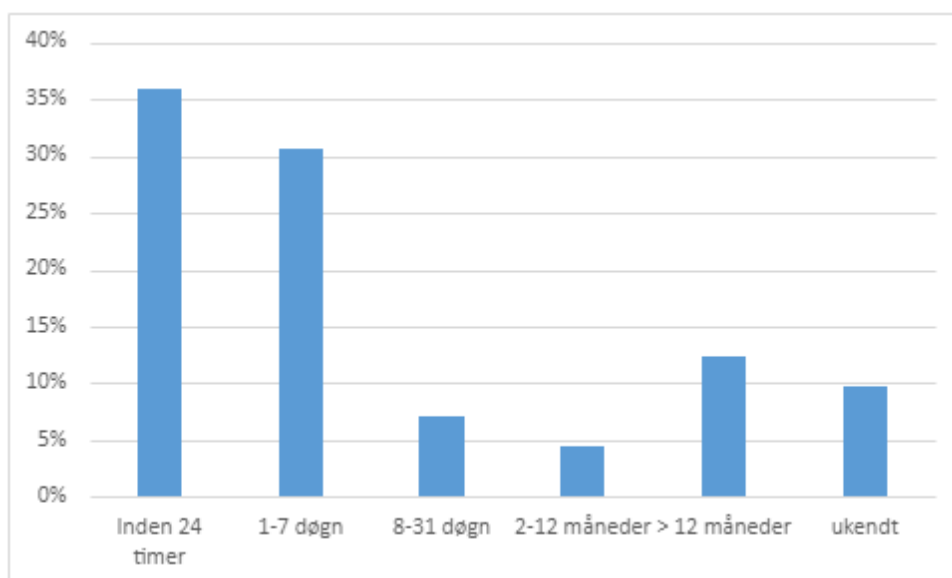
Tabel 4 – Fordeling af henvendelser efter bopæl 2023

Bopæl	Antal henvendelser
Aalborg Kommune	65
Vesthimmerland Kommune	3
Frederikshavn Kommune	6
Hjørring Kommune	6
Mariagerfjord Kommune	6
Brønderslev Kommune	6
Jammerbugt Kommune	5
Thisted Kommune	7
Rebild	3
Morsø Kommune	2
Læsø Kommune	0
Anden region	4
Ukendt	1

Henvendelsestidspunkt efter overgreb

Tidspunktet for, hvornår voldtægts ofre henvender sig for at få hjælp, varierer meget. Nogle af ofrene henvender sig med det samme (som oftest i skademodtagelsen), mens andre først henvender sig flere år efter overgrebet. I CFV defineres ofrene, som før nævnt, enten som akutte henvendelser eller senhenvendelser. Som det fremgår af Tabel 2 har der i 2023 været 104 akutte henvendelser og 77 senhenvendelser. I nedenstående figur 2 er henvendelsestidspunktet yderligere specificeret.

Figur 2 – Henvendelsestidspunkt efter overgrebet 2023, angivet i procent

Ud fra ovenstående figur 2 fremgår det, at der er stor spredning for, hvornår voldtægts ofrene henvender sig ved CFV. Det anses derfor som værende af stor værdi, at der både tilbydes akutbehandling og

behandling til de ofre, som oplever psykologiske senfølger flere måneder eller år efter et seksuelt overgreb. Henvendelsestidspunkterne for 2023 er sammenfaldende med tendensen i de foregående år, dvs. at CFV modtager flest henvendelser den første uge og mere end 12 måneder efter et seksuelt overgreb.

3 Om henvendelserne

De voldtægtsofre, som henvender sig til CFV, fordeler sig på forskellige parametre indenfor kategorierne køn, alder, boform og beskæftigelse. Dette vil blive belyst nedenfor.

Kønsfordeling

Kønsfordelingen opgøres ud fra ofrets cpr.nr. I nedenstående Tabel 5 ses det, at der ligesom i de forudgående år fortsat er en klar overvægt af kvinder blandt henvendelserne til Center for Voldtægts- ofre, idet de udgør ca. 98% af henvendelserne. I 2023 er ca. 2% af henvendelserne ligesom i 2021 mænd, mens det gjorde sig gældende for 5% af henvendelserne i 2022.

Tabel 5 – Henvendelser fordelt på køn 2023

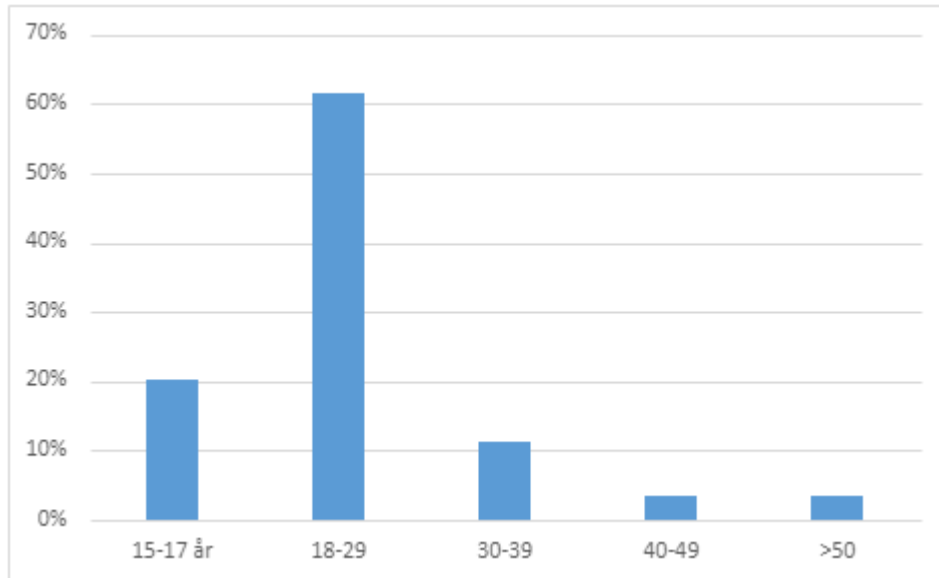
Køn	Antal
Kvinder	112
Mænd	2
I alt	114

Aldersfordeling

I 2023 modtages henvendelser fra voldtægtsofre fra 15 år. Det er væsentligt at være opmærksom på, at dette omhandler ofrets alder ved forsamtale i centret og ikke alder ved overgrebstidspunktet. Alderen ved overgrebstidspunktet kan være meget forskellig fra den ved henvendelsestidspunktet, hvis der er tale om en senhenvendelse.

I figur 3 illustreres ofrets aldersfordelingen på tidspunkt for forsamtale i centret fordelt på fem aldersgrupper. Som de forudgående år udgøres den største aldersgruppe af de 18-29-årige med 61%, mens de 15-29-årige til sammen udgør 81% af henvendelserne. Dette er en stigning sammenlignet med 2022, hvor de udgjorde 74 % af henvendelserne. Stigningen kan formentligt forklares med, at datamængden i 2023, modsat 2022, primært udgøres af akutte ofre, og disse har en tendens til at være yngre end gruppen af senhenvendende.

Figur 3 – Aldersfordeling 2023, angivet i procent

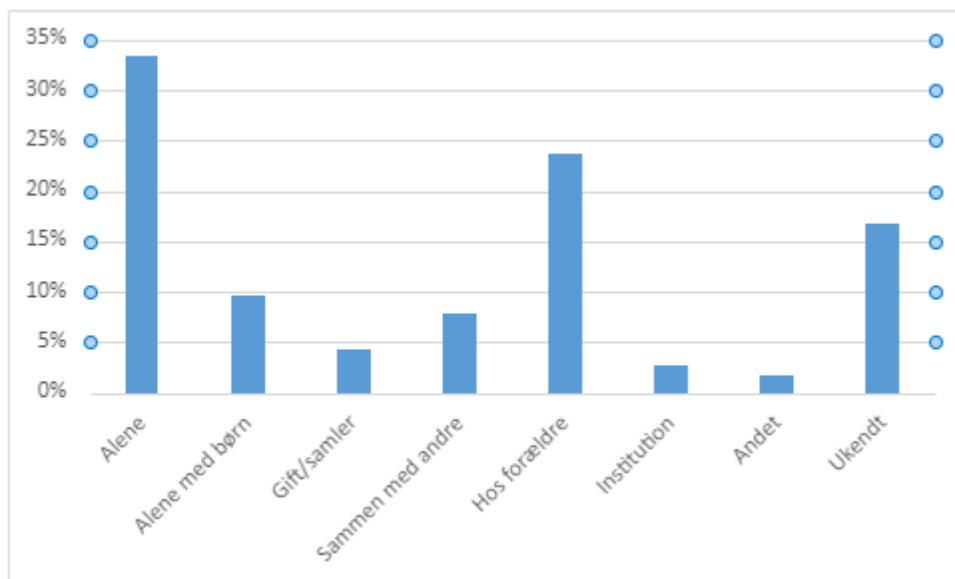

Boform

I nedenstående figur 4 ses en bred fordeling over boformer for voldtægts ofre ved forsamtale i centret. Der ses ikke en umiddelbar sammenhæng mellem boform og seksuelle overgreb.

Ligesom i 2022 er den hyppigste boform for ofre i 2023, at de bor alene, som udgør 33%, mens den anden hyppigste boform er, at ofre bor hos sine forældre. Der er desuden en større andel, hvor boformen er ukendt, da informationen ikke har været tilgængelig, eller registreringen har været mangelfuld.

Figur 4 – Boformfordeling 2023, angivet i procent

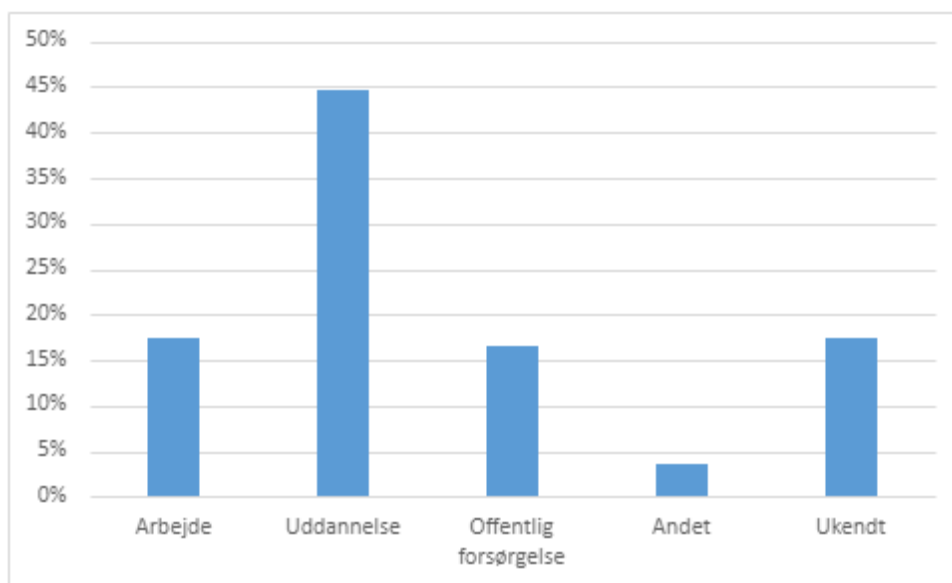
Beskæftigelse

Af nedenstående figur 5 fremgår det, at den største procentdel af ofre er under uddannelse (45%). Denne tendens har været til stede siden 2019. Den store andel af ofre under uddannelse kan hænge sammen med, at en stor del af de ofre, som henvender sig til CFV, er under 30 år, jf. figur 3.

Sammenholdes tallene fra figur 5 fra 2023 med tallene fra 2022, så ses der et fald i ofre i arbejde fra 24% til 18%, mens der for ofre i uddannelse ses en stigning fra 33% til 45%. En del af denne forskydning kan formentlig forklares ud fra det forhold, at datamængde i 2023 primært udgøres af akutte ofre jf. indledningen, og disse har en tendens til at være yngre og i uddannelse modsat gruppen af senhenvenderne.

Af figur 5 fremgår det desuden for 2023, at beskæftigelsen er ukendt i 18% af tilfældene, da nogle af ofrene enten ikke har været til forsamtale i CFV efter henvendelse, informationen ikke har været tilgængelig eller registreringen har været mangelfuld.

Figur 5 – Beskæftigelsesfordeling 2023, angivet i procent

Tidligere krænkelser

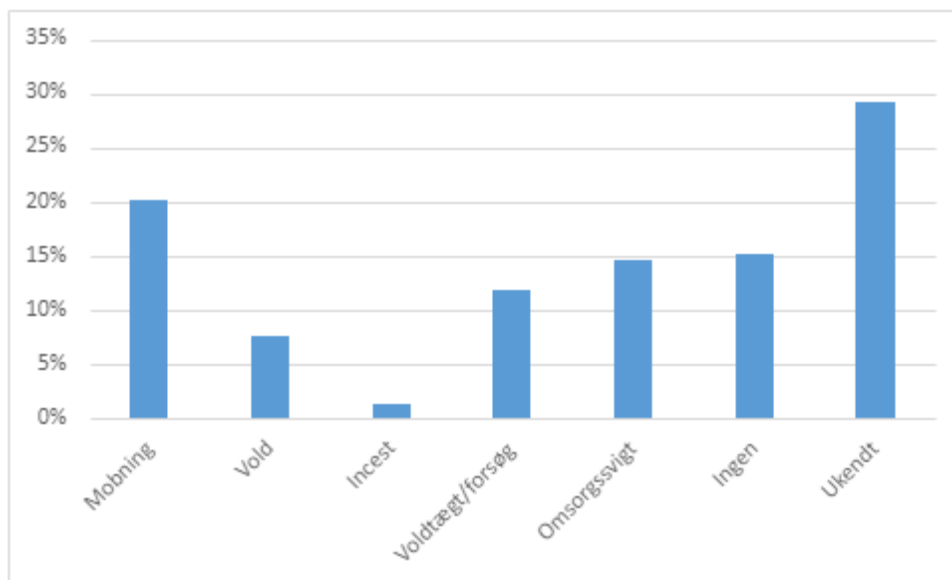
En del af de voldtægtsofre som henvender sig til CFV har været udsat for mere end én krænkelse i deres liv. I dette tilfælde defineres tidligere krænkelser som situationer, hvor ofrets grænser er blevet overtrådt af andre personer. Disse krænkelser er ikke nødvendigvis af seksuel karakter, men kan være andre forskellige former for psykisk, fysisk og/eller seksuel vold, mobning, omsorgssvigt eller grænseoverskridende adfærd. Det enkelte offer kan angive ingen, en eller flere krænkelser forud for det seksuelle overgreb, som de har henvendt sig med til CFV.

I nedenstående figur 6 fremgår det, at 15% af ofrene, som henvendte sig i 2023, ikke har været udsat for tidligere krænkelser, hvilket er samstemmende med tallene for 2022 (17%).

Betragtes fordelingen over tidligere krænkelser, så er mobning den hyppigst forekomne med 20%, mens omsorgssvigt udgør 15%. Voldtægt/voldtægtsforsøg udgør 12%, vold 8% og incest udgør kun 1%. Årsagen til at så få af vores ofre tidligere har været udsat for incest, kan hænge sammen med, at tilfælde, hvor der udelukkende er tale om incest i barndommen, er udenfor vores målgruppe, og de er i stedet i målgruppe for Center for Seksuelt Misbrugte (CSM).

I 29% af tilfældene er det ukendt, om voldtægtsopfrene har været udsat for yderligere krænkelser end den voldtægt/det voldtægtsforsøg, som de henvender sig med til CFV. Dette kan bl.a. forklares ved, at registreringen foretages efter for samtalen, og at der er flere tilfælde, hvor disse forhold først er kommet frem senere i forløbet. Dernæst kan det skyldes, at ofret ikke møder op til for samtale eller manglende registrering. Dette kan også gøre sig gældende for registrering af ingen tidligere krænkelser, som er registreret for 15% af tilfældene, da det også først bliver tydeligere senere i behandlingsforløbet. Derfor kan det være et kunstigt højere tal i vores registrering end det reelle antal, da det ofte først senere i behandlingsforløbet kommer frem, at der har været tidligere krænkelser.

Figur 6 – Tidligere krænkelser hos ofrene 2023, i procent

Tidligere kontakt med behandlingssystemet

Som det ses i ovenstående afsnit, har flere af de voldtægtsopfre, som henvender sig til CFV, tidligere oplevet krænkende hændelser i livet, og flere af dem har været psykisk udfordret i forskellige livsperioder eller over tid. Dette medvirker til, at flere af ofrene har været i kontakt med behandlingssystemet tidligere, hvilket både kan være før og efter det/de seksuelle overgreb. Herunder kan de også have haft tidligere forløb ved psykolog ved CFV. I nedenstående figur 7 ses fordelingen i procent over, hvilken type kontakt ofrene tidligere har haft til behandlingssystemet, inden de henvendte sig til CFV i 2023.

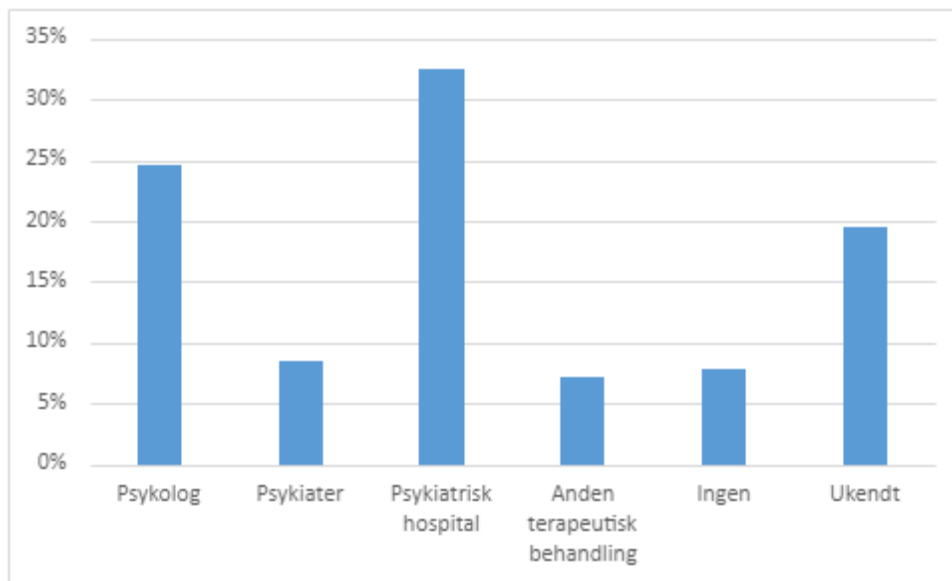
Det enkelte offer kan have haft kontakter til flere forskellige tidligere behandlere.

Af figur 7 fremgår det, at 8% i 2023 ikke tidligere har haft kontakt til behandlingssystemet. Sammenlignes dette med de forudgående år, så havde 4% af ofrene i 2022 ingen tidligere kontakt med behandlingssystemet, mens tallet i 2021 var 11%.

Betragtes fordelingen over tidligere kontakt i behandlingssystemet i figur 7, så fremgår det, at den hyppigste forekomne tidligere kontakt i 2023 er til psykiatrisk afdeling, som udgør 32%, mens den næst hyppigste tidligere kontakt i 2023 er til psykolog med 25%. Dette er en forandring fra de forudgående år, hvor den hyppigst forekomne tidligere kontakt er til psykolog med 35% i 2022, mens kontakter til psykiatrisk afdeling udgør 26% i 2022.

Slutteligt er det i 19% af tilfældene, ligesom i de foregående år, uvist, hvorvidt de har haft tidligere kontakt med behandlingssystemet. Uvisheden kan skyldes, at nogle af ofrene enten ikke har været til forsamtale ved CFV, ikke har oplyst om det, eller at registreringen har været mangelfuld.

Figur 7 – Tidligere kontakt med behandlingssystemet 2023, i procent

4 Om overgrebet

Som denne årsrapport indtil nu har belyst, så adskiller voldtægtsofre sig fra hinanden på flere parametre. Dette går igen, når der tales om de seksuelle overgreb, hvor der er forskel på, hvad ofrene har været udsat for, herunder voldtægt, voldtægtsforsøg, seksualiseret vold og seksuelle krænkelser. Dette afsnit vil omhandle karakteren af de overgreb, som voldtægtsofrene har henvendt sig til CFV med i 2023.

Der er tale om et seksuelt overgreb i de tilfælde, hvor den ene person ikke giver samtykke til seksuel kontakt eller bliver lokket, presset eller truet til at gøre noget af en eller flere andre, som vedkommende ikke har lyst til eller forstår konsekvenserne af. Der er således tale om fysisk grænseoverskridende adfærd af seksuel karakter begået mod ofret af en eller flere gerningspersoner.

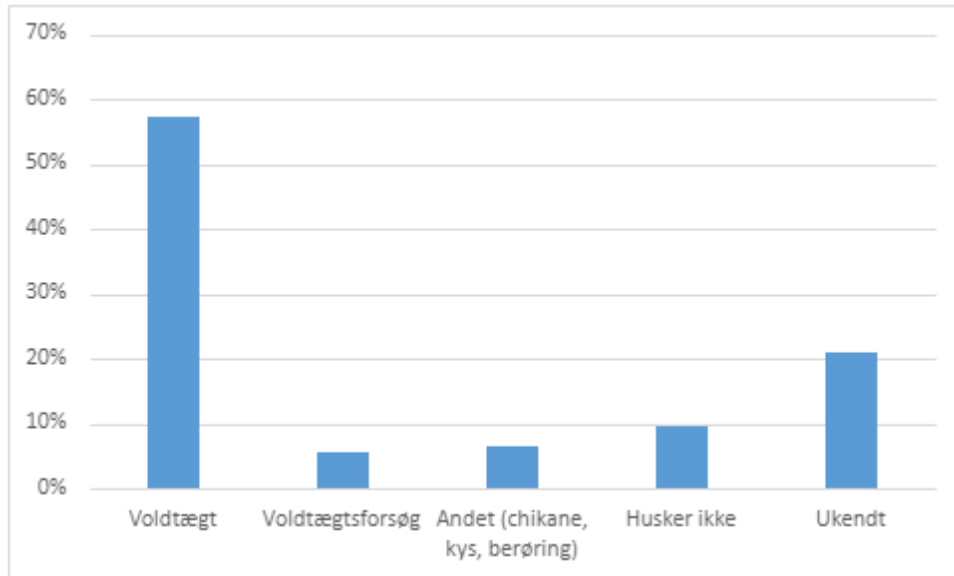
Overgrebets karakter

Betragtes forekomsten af overgrebsformer i 2023, så fremgår det af figur 8, at ofrene i 57% af tilfældene havde været udsat for fuldbyrdet voldtægt. Dette tal er lavere end de forudgående år: 2019 (66%), 2020 (64%), 2021 (69%) og 2022 (68%), men samtidig udgjorde ukendte tilfælde en væsentlig større andel i 2023 på 21% end det gjorde i 2022, hvor andelen af ukendte var 11%. Ligeledes er forekomsten, hvor ofret intet husker på 10% i 2023.

For en stor del af disse ofre gælder det, at de ikke har været i stand til at sætte ord på overgrebet overfor behandleren i for samtalen eller at informationen ikke har været tilgængelig for ofret. I visse tilfælde kan ofret ikke genkalde sig, hvad der er sket i overgrebssituationen. Dette kan både skyldes bevidstløshed i overgrebssituationen, amnesi eller dissociation. Derudover kan det også skyldes, at ofret har været påvirket af alkohol, stoffer og/eller medicinindtag i tiden omkring overgrebet enten på eget initiativ eller som følge af drugging. Fælles for alle henvendelser er dog, at der er indikationer på, at et seksuelt overgreb har fundet sted. Endelig kan tallet for ukendte skyldes, at ofrene har meldt afbud eller er udeblevet fra for samtalen.

Nogle voldtægtsofre kommer til CFV efter at have oplevet eks. både voldtægtsforsøg og fuldbyrdet voldtægt, hvormed den samme person kan have oplevet flere overgrebsformer.

Figur 8 – Forekomst af overgrebsformer 2023, i procent

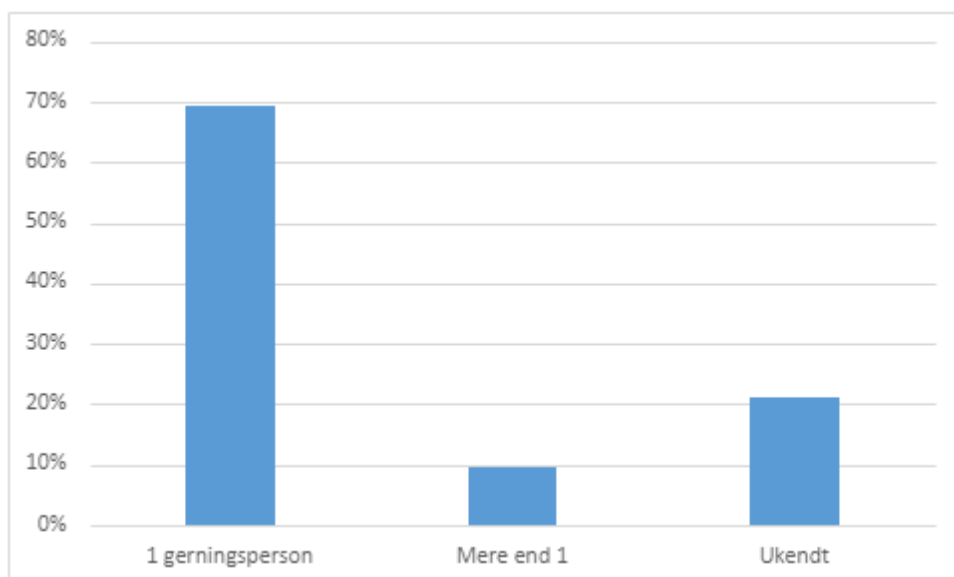

Antal gerningspersoner

Som det fremgår af figur 9, bliver langt de fleste seksuelle overgreb begået af en enkelt gerningsperson ligesom i de forudgående år. I 2023 gør det sig gældende i 69% af henvendelserne, hvilket er noget lavere end i 2022 (79%) og 2021 (80%). Til gengæld er tallene for mere én end gerningsperson sammenligneligt mellem 2023 (10%) og 2022 (9%).

Antallet af tilfælde, hvor antallet af gerningspersoner er registreret som ukendt er til gengæld steget fra 12% i 2022 til 21% i 2023. Dette kan både skyldes hyppigere manglende registrering og/eller, at flere ofre (jf. forrige afsnit) ikke kan/vil oplyse/genkalde sig, hvad der er sket i overgrebssituationen.

Figur 9 – Fordeling af antal gerningspersoner 2023, i procent

Relation til gerningspersonen

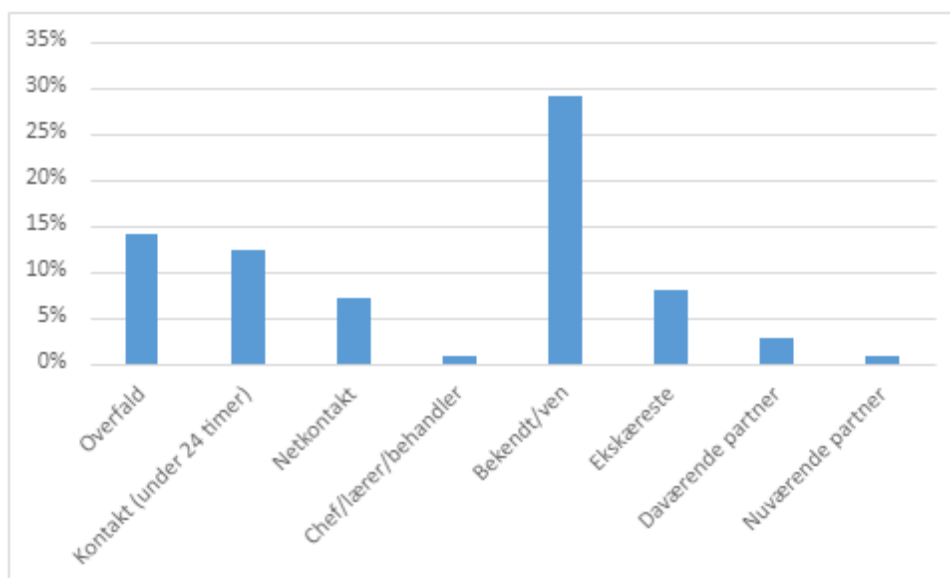
Voldtægt kan overordnet inddeles i tre typer; overfaldsvoldtægt, kontaktsvoldtægt og partnervoldtægt. Typen af voldtægt afhænger af ofrets relation til gerningspersonen, når det seksuelle overgreb finder sted.

Overfaldsvoldtægt dækker over tilfælde, hvor offer og gerningspersonen ikke har kendskab til hinanden inden voldtægten. Som det fremgår af figur 10, er der tale om overfaldsvoldtægt i 14% af tilfældene i 2023. Dette er en vedvarende stigning af overfaldsvoldtægter siden 2020, hvor de udgjorde 8% i 2022, 5% i 2021 og 3% i 2020. Denne procentvise stigning i overfaldsvoldtægter kan formentlig forklares ved de data, som årsrapporterne bygger på, og ikke en reel stigning i antal overfaldsvoldtægter i vores patientgruppe siden 2020. I 2020 og 2021 udgøres data nemlig af alle henvendelser dvs. både af akutte ofre og senhenvendere, mens tendensen siden har været, at datamængden udgøres af flere akutte ofre og væsentligt færre senhenvendere i 2022 og 2023 pga. øget ventetid for denne gruppe (jf. Indledningen). Sammenholdes dette med, at de ofre, som udsættes for overfaldsvoldtægt, oftest er i den akutte gruppe, som ofte henvises direkte til centret fra akutmodtagelsen, synes det at kunne forklare i hvert fald noget af stigningen i antal af overfaldsvoldtægter siden 2020. Det formodes derfor, at stigningen vil falde, hvis data fra hele patientgruppen af både akutte og senhenvendere var inkluderet i denne årsrapport. Det er samtidig vigtigt at pointere, at disse tal kun siger noget om, hvor mange af dem, som henvender sig til centret, der har været udsat for en overfaldsvoldtægt, og ikke noget om hyppigheden i samfundet i øvrigt.

I de resterende tilfælde er gerningspersonen én, som ofret kender i forvejen i større eller mindre grad. Kontaktsvoldtægt dækker over de tilfælde, hvor ofret har haft kontakt til gerningspersonen inden overgrebet. Grad og varighed af den forudgående kontakt kan variere meget. Kontaktsvoldtægt begås eks. af en ven, bekendt, partner, ex-kæreste, date, kontakt fra internettet eller bytur ol. I 2023 udgør kontaktsvoldtægter 61% af tilfældene, mens de i 2022 udgjorde 66%. I 2021 udgjorde de 77% og i 2020 udgjorde de 66% af tilfældene.

I 19% af tilfælde er relationen til gerningspersonen ukendt, hvilket kan skyldes, at ofret ikke har været til forsamtale, at det ikke er blevet oplyst, at ofret ikke ved det eller mangelfuld registrering.

Figur 10 – Relation til gerningsperson(er) 2023, i procent

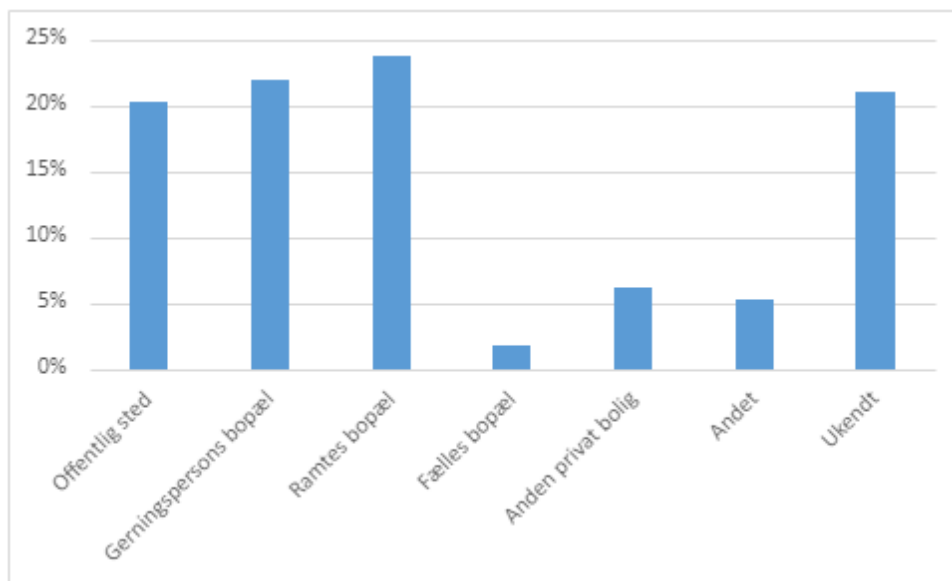
Gerningssted

Det forhold, at ofrene i en stor del af tilfældene kender gerningspersonen eller gerningspersonerne forud for overgrebet, kan også have betydning for tallene i figur 11 nedenfor, hvor det fremgår, at der i 54% af tilfældene er tale om overgreb begået på ofrets bopæl, gerningspersonens bopæl, deres fælles bopæl eller i anden privat bolig. I 2022 gjorde det sig gældende for 51% af tilfældene, mens det i 2021 var i 62% af tilfældene.

I 20% af tilfældene i 2023 er gerningsstedet et offentligt sted, hvilket er på niveau med 2022, hvor det gør sig gældende for 22% af tilfældene. Procenten var noget lavere i 2021 (12%) og 2020 (9%).

I 26% af tilfældene i 2023 er gerningsstedet ikke oplyst eller mangelfuldt registreret.

Figur 11 – Fordeling af gerningssteder 2023, angivet i procent

Påvirkning af alkohol og/eller stoffer

En del af voldtægts ofre, som henvender sig til CFV, har mødt gerningspersonen i byen eller til en fest, hvorfor en del også fortæller, at de har været påvirket af alkohol og/eller euforiserende stoffer under det seksuelle overgreb, enten frivilligt eller grundet drugrape. Vi har ikke specifikke tal for drugrape, som er et område præget af store mørketal, også på nationalt plan. Det er endvidere vigtigt at bemærke, at disse tal bygger på ofrets egne udsagn, ligesom den øvrige data i denne rapport også gør, og at ofrene i nogle tilfælde oplyser at være påvirket af en blanding af alkohol og euforiserende stoffer på gerningstidspunktet.

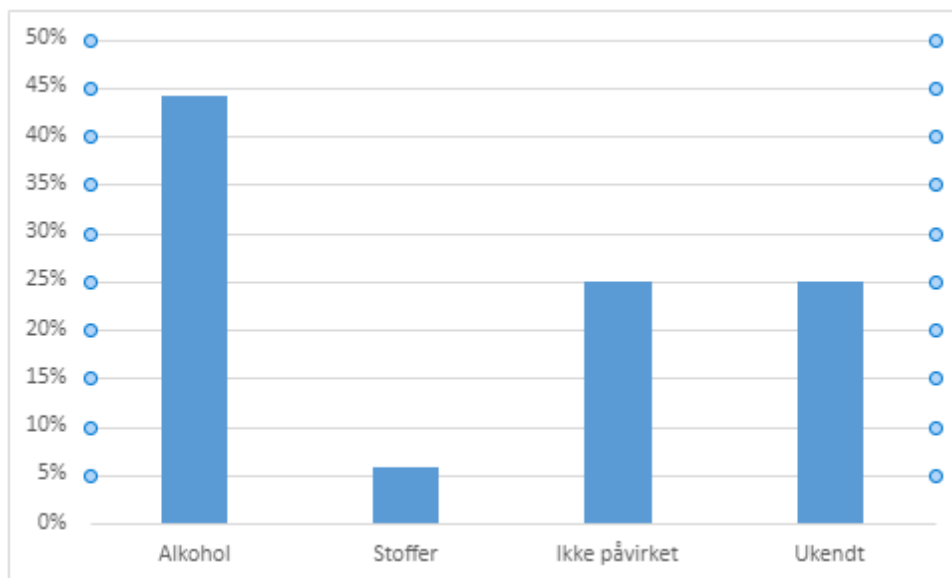
Betragtes fordelingen i figur 12 af påvirkningsgrad hos ofret på gerningstidspunktet, så ses det, at den hyppigste forekomst i 2023 er påvirkning af alkohol på gerningstidspunktet med 44%. I de forudgående år var den hyppigste forekomst også alkoholpåvirkning hos ofret med en andel på henholdsvis 47% i 2022 og 42% i 2021.

Modsat er den sjældneste forekomst i fordelingen af påvirkningsgraden, at ofret er påvirket af euforiserende stoffer under voldtægten. Dette gør sig gældende for 6% af tilfældene i 2023, hvilket er lidt lavere andel end i 2022, hvor det var oplyst i 9% af tilfældene.

I 25% af tilfældene er ofrene ikke påvirket af, hverken euforiserende stoffer eller alkohol på gernings-tidspunktet, hvilket gjorde sig gældende for 19% af tilfældene i 2022.

I 25% af tilfældene er det ikke oplyst, hvorvidt der har været alkohol eller euforiserende stoffer indblandet i overgrebet. Der er i forsamtaler ved CFV stor opmærksomhed på, at spørgsmål om påvirkningsgraden ikke skal opleves som et skyldsspørgsmål, hvorfor det ikke altid udspenses i første samtale, hvorefter data registreres. Der er heller ikke taget højde for eks. tilfælde af drugrapes, hvor ofret har indtaget euforiserende stoffer uden at vide det, eller at ofret vælger at fortie eventuelt indtag af alkohol og stoffer.

Figur 12 – Fordeling af ofrenes påvirkningsgrad af alkohol/stoffer under overgrebet 2023, angivet i procent

Tvang

Indtil 31/12-2020 beskrives voldtægt i straffelovens §216, som tilfælde, hvor gerningspersonen ved vold, eller trusler om vold, tiltvinger sig samleje, eller tilfælde, hvor voldtægtsopret er hensat i en tilstand, hvor der ikke kan gøres modstand, eks. i bevidstløshed eller sovende.

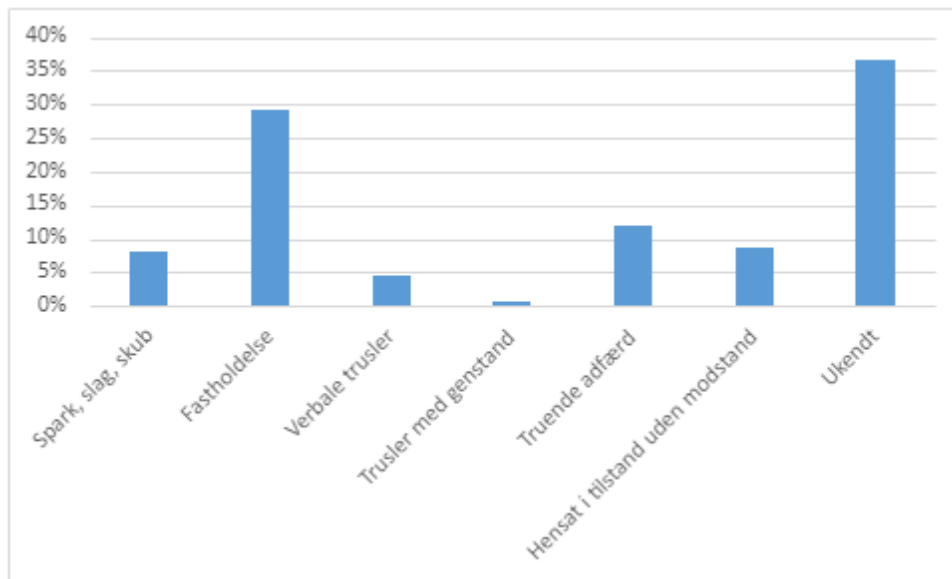
Fra 1/1- 2021 trådte den samtykkebaserede voldtægtsbestemmelse i kraft, hvorefter straffelovens § 216, stk. 1 beskriver voldtægt således: "For voldtægt straffes med fængsel indtil 8 år den, der har samleje med en person, der ikke har samtykket heri."

Foruden det forhold, at de ofre, som henvender sig til CFV, ikke har givet samtykke til samleje, berøring mm., så udsættes de ofte for en eller flere typer af tvang under et seksuelt overgreb. Betragtes fordelingen af tvangsformer i forbindelse med voldtægt, så er den meste udbredte form for tvang, ligesom i 2020, 2021 og 2022, fastholdelse. Fastholdelse udgør 29% i 2023.

Ud over tvang, er der ligeledes tale om en voldtægt, hvis ofret er hensat i en tilstand, hvor det ikke er muligt at gøre modstand eller at sige fra. Denne type udgør 9% af fordelingen i 2023, mens den i 2022 udgjorde 12% og i 2020 og 2021 udgjorde 16%. Den enkelte kan godt have været udsat for flere typer af tvang under samme overgreb.

Ligesom i 2022 er den sjældneste type af tvang trussel med genstand, som kun udgør 1% i 2023. Samtidig er typen af tvang under voldtægten ukendt i 37% af tilfældene, hvilket kan skyldes at ofret ikke kan huske det, ikke har oplyst det eller ikke er mødt til forsamtale. Ligeledes kan det skyldes fejl i registreringen.

Figur 13 – Typer af tvang påført voldtægtsopfrene 2023, angivet i procent.

Modstand

I nedenstående figur 14 ses de forskellige typer modstand, som ofrene har anvendt i overgrebssituationen. Den enkelte kan have anvendt flere typer af modstand under samme overgreb. Tendensen i fordelingen af typer af modstand er samstemmende med tendensen fra de forudgående år.

De forskellige former for modstand, som voldtægtsopfrene anvender under det seksuelle overgreb kan kategoriseres ud fra menneskets tre hyppigste overlevelsesmekanismer, når udsat for en krisesituation: Frys, kamp og flugt mekanismerne. Det er vigtigt at være opmærksom på, at ofrene kan opleve flere forskellige overlevelsesmekanismer under et seksuelt overgreb. Ligeledes ses en fjerde type af modstand ved seksuelle overgreb kaldet oversamarbejde/fawn, hvilket vil sige at ofret oversamarbejder og kryber for gerningspersonen. Denne fjerde overlevelsesmekanisme har vi ikke tidligere har haft med i vores dataregistrering.

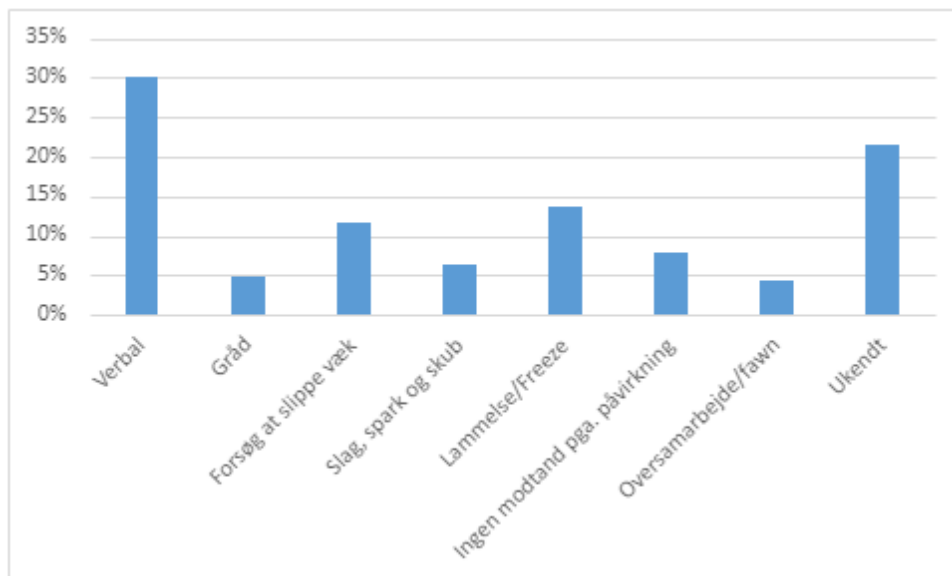
Betragtes fordelingen af modstandstyper i 2023, så er "frys-mekanismen" til stede i 14% af tilfældene. I disse tilfælde oplyser ofre at have haft en følelse af at være lammet (tonisk mobilitet) i forbindelse med overgrebet. Tonisk mobilitet er et overlevelsesinstinkt, som udløses, når mennesket udsættes for situationer, der truer eller bringer dets sikkerhed i fare. Her oplever mennesket at være ude af stand til at bevæge sin krop, en følelse af at være fastfrosset, også selvom det ønsker at komme væk fra situationen. En sådan oplevelse kan fylde for ofret efter overgrebet, da det ofte er forbundet med skyld, at de ikke har gjort modstand i situationen, grundet denne overlevelsesmekanisme.

Mekanismen “kamp”, som er kendetegnet ved verbal modstand samt slag, spark og skub, er til stede i 36% af tilfældene i 2023, mens mekanismen “flugt”, som er kendetegnet ved, at ofret prøver at komme væk, er til stede i 12% af tilfældene i 2023. Ydermere er mekanismen “fawn”, som er kendetegnet ved, at ofret oversamarbejder med gerningspersonen under voldtægten, tilstede i 4% af tilfældene i 2023.

I 2023 har 5% af tilfældene reageret med gråd i forbindelse med overgrebet, mens ofrene i 8% af tilfældene ikke gjort modstand, hvilket der kan være forskellige årsager til, eks. påvirkningsgrad af alkohol og euforiserende stoffer.

Endeligt er modstandsformen ikke oplyst 22% af tilfældene i 2023, hvilket kan skyldes, at ofrenes modstand under overgrebet ikke altid afdækkes i forsamtalet, hvor data registreres fra, da det bl.a. kan være tæt forbundet med følelse af skyld og skam hos ofret. Ligeledes kan det forklares ved, at ofret ikke er mødt til forsamtale eller mangelfuld registrering.

Figur 14 – Former for modstand ved seksuelle overgreb 2023, angivet i procent

5 Politianmeldelse

I 2023 havde 59% af de ofre, som henvendte sig til CFV, anmeldt overgrebet til politiet, hvilket er en stigning i forhold til 2022, hvor det kun gjorde sig gældende for 51% af ofrene. Tallene for anmeldelser i 2021 er på niveau med 2022, mens tallene for anmeldelse til politiet til sammenligning kun var 35% i 2020.

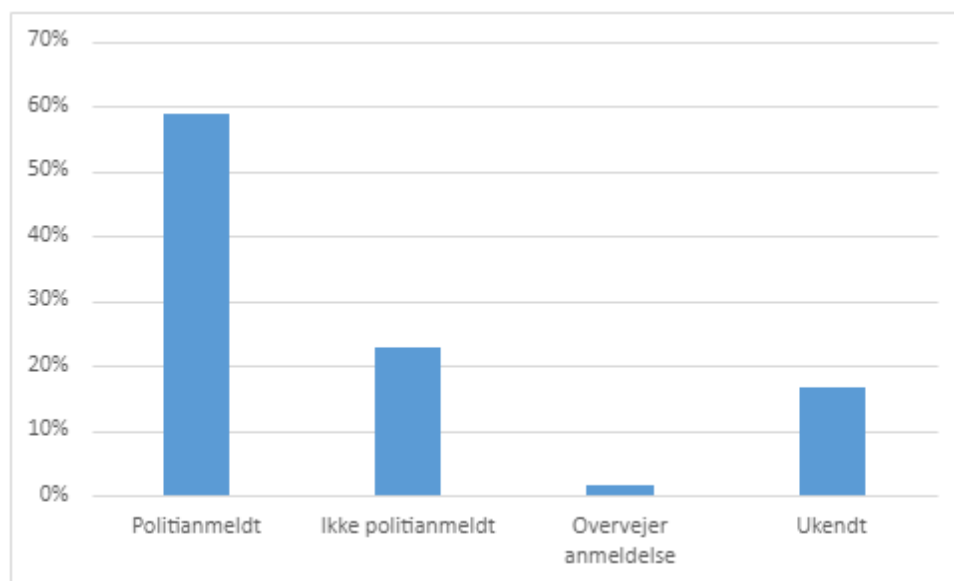
Stigningen i antal anmeldelser kan hænge sammen med forandringen i vores datasammensætning (jf. Indledningen), som i 2023 primært udgøres af akutte ofre. Akutte ofre søger i modsætning til gruppen af senhenvendte tidligere hjælp og er ofte henvist fra akutmodtagelsen, hvor de har fået foretaget retsmedicinskundersøgelse, som er en vigtig del af en evt. politianmeldelse. Hvorvidt stigning i antal anmeldelser ydermere kan have sammenhæng med samtykkelovgivningen og/eller et fortsat øget fokus på seksuelle overgreb og krænkelser i mediebilledet, kan der ikke svares entydigt på.

23% af ofrene, som henvendte sig til CFV i 2023, har ikke anmeldt det seksuelle overgreb til politiet. Denne procentdel er væsentligt lavere end i 2022, hvor det gjorde sig gældende for 39% af ofrene, og i 2021, hvor det gjorde sig gældende for 37% af ofrene.

I 2023 overvejer 2% afrene fortsat, om de skal anmelde gerningspersonen for overgreb, hvilket er meget lig tallet for 2022, hvor det gjorde sig gældende for 1%.

I 2023 er det ukendt i 17% af tilfældene, hvorvidt der er lavet politianmeldelse, da det enten ikke er oplyst, eller registreringen er mangelfuld. Procentdelen af ofre, hvor det er ukendt, om der er foretaget politianmeldelse, er således noget højere i 2023 end i 2022, hvor tallet var 8%.

Figur 15 – Fordeling af politianmeldelser 2023, angivet i procent

Årsager til ikke at anmelde

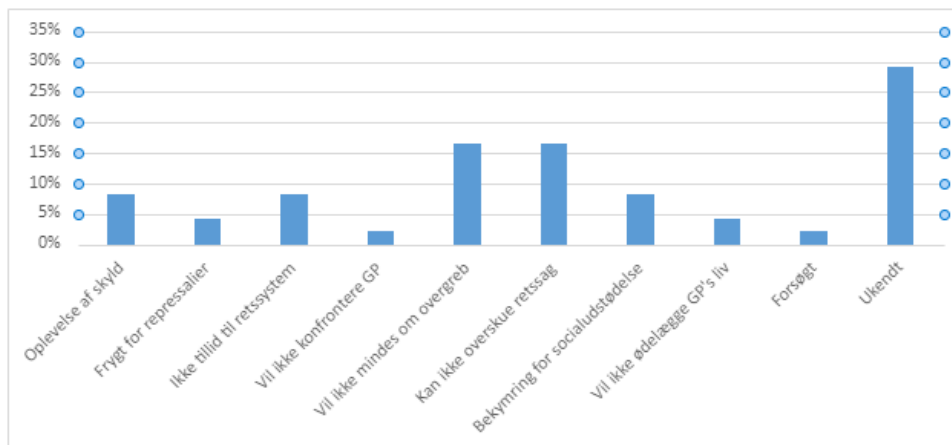
Der kan være en eller flere årsager til, at voldtægts ofre ikke politianmelder seksuelle overgreb. I figur 16 ses fordeling af årsager til ikke at anmelde voldtægt/voldtægtsforsøg til politiet i 2023.

I nedenstående figur 16 fremgår det, at særligt to årsager træder frem, som de hyppigste årsager til ikke at foretage en politianmeldelse efter en voldtægt/voldtægtsforsøg. Disse årsager er, at ofre ikke vil mindes om overgrebet, og at ofre ikke kan overskue en retssag. Dette adskiller sig fra tallene i 2022, hvor årsagerne var jævnt fordelt og ingen skilte sig nævneværdigt ud fra de øvrige.

I 2023 er det desuden ukendt i 29% af tilfældene, hvorfor overgrebet ikke er anmeldt til politiet. Dette kan forklares ved, at ofret er udeblevet fra forsamtale, at det ikke er oplyst i forsamtalet eller mangelfuld registrering. Samtidig skal det nævnes, at tallet for ukendt årsag til politianmeldelse er markant mindre i 2023, hvor det udgør ca. 1/3 del af tilfældene, end i 2022, hvor det udgjorde ca. ¾ af tilfældene.

Forkortelsen GP står for gerningsperson(er) i figur 16.

Figur 16 – Fordeling af årsager til ikke at politianmelde 2023, angivet i procent

6 Pårørendesamtaler

Hos CFV tilbydes de nærmeste pårørende til voldtægtssofrene 1-2 støttende og rådgivende samtaler med centrets socialrådgiver og i nogle tilfælde ved psykolog. Nærmeste pårørende kan bl.a. være forældre, kæreste, søskende, venner eller anden familie. Tilbuddet nævnes til forsamtale eller i behandlingsforløbet med voldtægtssofrene, hvorefter de pårørende selv skal kontakte CFV ved ønske om pårørendesamtale, mens ofret er i forløb. I disse samtaler hjælpes de pårørende til at få viden og forståelse for ofrets og egne reaktioner således, at de kan være den bedst mulige ressource for ofret i tiden efter overgrebet. Det er samtidig et rum for de pårørende til at kunne sætte ord på de følelser og tanker, som opstår hos dem selv, når en af deres nærmeste udsættes for et seksuelt overgreb. De pårørende opfordres til at tage imod tilbuddet om pårørendesamtale, da de, ligesom voldtægtssofret, kan rammes af krisereaktioner.

Af tabel 4 fremgår det, at der har været afholdt 22 pårørende samtaler i 2023, hvilket er en øgning på ca. 47% sammenholdt med 2022, hvor der blev afholdt 15 samtaler. I 2021 blev der ligeledes afholdt 15 pårørendesamtaler, mens det i 2020 var 7 samtaler.

I 2023 har de pårørende i gennemsnit modtaget 1,4 samtale, hvilket er sammenligneligt med de forudgående år. I 2022 modtog de pårørende 1,3 samtale pr. person/par/familie. I 2020 var det kun kvinder, som takkede ja til tilbuddet, mens både kvinder og mænd har takket ja til tilbuddet siden 2021, hvor flere er kommet som forældrepar. De pårørende, som har ønsket pårørendesamtale, har fået det tilbudt.

Tabel 5 – Data vedr. pårørendesamtaler 2023

Type	Antal
Pårørende henvendelser	16
Pårørendesamtaler	22
Gennemsnitlige antal samtaler	1,4
Pårørende til samtale	20
- Heraf mænd	9
- Heraf kvinder	11

Tallene i tabel 6 er sammenlignelige med de forudgående år, hvor det oftest er forældre til ofrene, som modtager pårørendesamtaler efter et seksuel overgreb.

Tabel 6 – Pårørendes relation til voldtægtsfret, som modtog pårørendesamtale i 2023

Pårørendes relation	Antal
Forældre	13
Søskende	2
Kæreste	3
Ven/veninde	1
Anden relation	1

ÅRSRAPPORT 2023

Aalborg Universitetshospital
Center for Voldtægtsofre
Stengade 10
9000 Aalborg

AALBORG UNIVERSITETSHOSPITAL
- i gode hænder